

Školský klub detí pri Základnej škole, Pionierov 1, Rožňava



Výchovný program školského zariadenia

„Šťastné deti - šťastný život“



Školský výchovný program pre školský klub detí bol vypracovaný na základe štátneho výchovného programu, ktorý schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu

Slovenskej republiky dňa 25.11.2022 s platnosťou od 1. septembra 2023.

ŠKOLSKÝ VÝCHOVNÝ PROGRAM PRE ŠKOLSKÝ KLUB DETÍ PRI ZŠ PIONIEROV 1 V ROŽŇAVE

Adresa : Základná škola, Pionierov 1, 048 01 Rožňava

Forma výchovy a vzdelávania: týždenná

Výchovný jazyk: slovenský

Druh výchovného zariadenie: štátne

Riaditeľka školy: PaedDr. Erika Fábiánová

Zriaďovateľ: Mesto Rožňava

Adresa zriaďovateľa: Šafárikova 29, 048 01 Rožňava

Dátum prerokovania v pedagogickej rade školy: 31. 8. 2023

Platnosť výchovného programu: od 1. 9. 2023

Podpis a pečiatka riaditeľa školy:

OBSAH

Úvod	3
1 Ciele a poslanie výchovy	4
2 Formy výchovy a vzdelávania	5
3 Výchovný jazyk	5
4 Tematické oblasti výchovy	5
4.1 Charakteristika a ciele tematických oblastí výchovy	6
4.1.1 Komunikácia a práca s informáciami	6
4.1.2 Sebarozvoj a svet práce	7
4.1.3 Zdravie a subjektívna pohoda	7
4.1.4 Spoločnosť a príroda	8
4.1.5 Kultúra a umenie	9

Úvod

Výchovný program „Šťastné deti - šťastný život“

Základnou myšlienkou výchovného programu je podnetne vychovávať deti tak, aby získavali zručnosti a schopnosti potrebné pre život a aby ich získavali formou zážitkov a vlastnými aktivitami, ktoré im spôsobujú radosť. Chceme u detí formovať tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotovú orientáciu. Vytvárať také podmienky, aby každé dieťa bolo prijímané, akceptované a malo právo na rovnakú kvalitu výchovy ako ostatní jeho rovesníci. Každé dieťa má právo cítiť sa príjemne, bezpečne, cítiť, že je potrebné a pochopené. Snažiť sa vychovávať deti k hodnotám ako empatia, hodnotiace postoje, tolerancia, rešpekt k odlišnostiam. Nemenej dôležitý je aj prístup vychovávateľa, ktorý má mať vždy na pamäti, že na 1. mieste je šťastné – spokojné dieťa.

Školský klub detí (ďalej ŠKD) je súčasťou Základnej školy, Pionierov 1 v Rožňave. Prevádzku zabezpečuje v priestoroch základnej školy, v triedach určených na dopoludňajšie vyučovanie. Každé oddelenie každoročne dopĺňa svoj fond spoločenských hier, hračiek, športových pomôcok a lego stavebníc. Pre športové a rekreačné činnosti je k dispozícii telocvičňa, 3 ihriská- volejbalové, basketbalové, futbalové a plocha s detskými preliezačkami. Na relaxáciu a poznávanie môžu deti využívať aj záhradnú časť školského dvora, bylinkovú záhradu s pocitovým chodníkom. V poobedňajšej činnosti môžeme využívať aj Zážitkovú učebňu na rôzne diskusie, varenie a pečenie. Pre výchovno-vzdelávací proces má ŠKD k dispozícii knižnicu, oddychové zóny na chodbách školy a počítačové učebne. Triedy sú vybavené interaktívnou tabuľou, dataprojektorom, tabletmi.

1 Ciele a poslanie výchovy

Poslaním školského klubu detí je umožniť deťom rozvíjať ich osobnostný potenciál, záujmy a vzdelávacie potreby v podporujúcom prostredí uplatňujúcom požiadavky na výchovu mimo vyučovania a výchovu vo voľnom čase, prostredníctvom princípov neformálneho vzdelávania.

Ciele výchovy a vzdelávania v školskom klube detí sú:

- rozvíjať spôsobilosti kľúčové pre život v 21. storočí v prepojení na ciele a profil absolventa základného vzdelávania,
- rozvíjať spôsobilosti oceňovať voľný čas ako hodnotu, využívať ho zmysluplne a racionálne pre svoj rozvoj,
- rozvíjať spôsobilosti plánovať a vyberať si vhodné činnosti na participáciu, rekreáciu a relaxáciu,
- podporovať inkluzívny a individualizovaný (diferencovaný, personalizovaný) prístup vo výchove a vzdelávaní, v centre ktorého stojí dieťa, jeho osobnostný potenciál a výchovno-vzdelávacie potreby,
- vytvárať vhodné podmienky na pozitívny rozvoj osobnosti dieťaťa,
- podporovať a rozvíjať podnikavosť, iniciatívnosť, tvorivosť a prirodzenú zvedavosť pri každodenných aktivitách a poznávaní sveta okolo seba,
- uplatňovať a chrániť práva dieťaťa v spolupráci s rodinou, zriaďovateľom a ďalšími zainteresovanými stranami (partnermi) podieľajúcimi sa na výchove,

- zabezpečiť oddych a relaxáciu detí po vyučovaní v škole,
- rozvíjať záujmy a napĺňať novo-vynárajúce sa potreby súčasných detí,
- podporovať aktivity vzťahujúce sa ku škole,
- zabezpečovať deťom podmienky na prípravu na vyučovanie,
- formovať mravné vedomie detí.

2 Formy výchovy a vzdelávania

Výchova a vzdelávanie sa organizuje ako denná forma.

Oudorové akcie, vychádzky do okolia, Slávnosť pre prvákov, Vianočný program s rodičmi, Karneval, Slávnostná akadémia, Juniáles

3 Výchovný jazyk

Výchovným jazykom v školských kluboch detí je štátny jazyk Slovenskej republiky – slovenský jazyk.

4 Tematické oblasti výchovy

Obsahovú dimenziu výchovy mimo vyučovania reprezentujú tri piliere – personalizácia, inklúzia a subjektívna pohoda, ktoré sú obsiahnuté v tematických oblastiach výchovy.

Tematické oblasti výchovy sú:

1. *Komunikácia a práca s informáciami*
2. *Sebarozvoj a svet práce*
3. *Zdravie a subjektívna pohoda*
4. *Spoločnosť a príroda*
5. *Kultúra a umenie*

Výchovno-vzdelávacia činnosť v školských kluboch detí je vnútorne prepojená s obsahom a cieľmi základného vzdelávania.

Tematické oblasti výchovy sú kompatibilné so vzdelávacími oblasťami základného vzdelávania. V tematickej oblasti výchovy **Komunikácia a práca s informáciami** sú integrované dve vzdelávacie oblasti – oblasť Jazyk a komunikácia a oblasť Matematika a práca s informáciami. Tematická oblasť výchovy **Sebarozvoj a svet práce** je kompatibilná so vzdelávacou oblasťou Človek a svet práce. Tematická oblasť výchovy **Zdravie a subjektívna pohoda** súvisí so vzdelávacou oblasťou Zdravie a pohyb. V tematickej oblasti výchovy **Spoločnosť a príroda** sú integrované dve vzdelávacie oblasti – Človek a spoločnosť a Človek a príroda. Tematická oblasť výchovy **Kultúra a umenie** je kompatibilná so vzdelávacou oblasťou Umenie a kultúra.

Ciele tematických oblastí výchovy sú prispôsobené požiadavkám 21. storočia, záujmom a potrebám súčasných detí i trendom vo svete vzdelávania (digitalizácia, informatizácia, inklúzia, individualizácia a diferenciacia a i.). V tematických oblastiach výchovy sú integrované všetky ciele základného vzdelávania, ktoré boli adaptované vo vzťahu k charakteru výchovy mimo vyučovania a špecifikám výchovno-vzdelávacej činnosti v školskom klube detí v reálnej pedagogickej praxi. Tematické oblasti výchovy sú vzájomne prepojené, prelínajú sa a nevystupujú ako samostatné a izolované časti. Nie sú uzavretým celkom, ale otvorenou obsahovou dimenziou výchovy mimo vyučovania, čo umožňuje ich aktualizáciu, inováciu a obohatenie v rámci výchovných programov školských zariadení. Napĺňaním cieľov tematických oblastí výchovy sa školské kluby detí plnohodnotne podieľajú na intrapersonálnom i interpersonálnom rozvoji detí a ich príprave na život.

Na úrovni plánovania obsahu výchovy a vzdelávania v konkrétnych školských kluboch detí sa odporúča vzájomné prelínanie a striedanie tematických oblastí výchovy. Tematické oblasti výchovy je možné implementovať v rámci všetkých druhov činností, s rešpektovaním zabezpečenia psychohygieny detí a ich oddychu v čase mimo vyučovania a v čase školských prázdnin.

4.1 Charakteristika a ciele tematických oblastí výchovy

4.1.1 Komunikácia a práca s informáciami

Charakteristika tematickej oblasti výchovy

Verbálna a neverbálna komunikácia, virtuálna komunikácia, efektívna komunikácia, budovanie digitálnej stopy.

Riešenie konfliktov, aktívne počúvanie, prezentačné zručnosti.

Kritické myslenie, riešenie problémov, vyhľadávanie a detegovanie informácií (fakty, argumenty, názor, pocit, hoax), objektivita subjektivita interpretácií, komparácia informácií, overovanie informácií.

Čitateľská, matematická a digitálna gramotnosť.

Ciele tematickej oblasti výchovy Komunikácia a práca s informáciami

1. Osvojovať si schopnosti prezentačných zručností, diskutovať, obhajovať vlastné názory s využitím analytických zručností a kritického myslenia.
2. Vyjadrovať názory ústnou aj písomnou formou v súlade s komunikačnou situáciou, v rôznom komunikačnom prostredí.
3. Vyjadrovať svoje myšlienky v materinskom jazyku, pracovať s knihou, tvoriť texty rôznych štýlov, tvoriť vlastné texty a porozumieť významu textu.
4. Aplikovať informatickú kultúru založenú na rešpektovaní právnych a etických zásad používania IKT a mediálnych produktov.
5. Používať kritické a analytické myslenie pri poznávaní nebezpečenstva internetu a online prostredia (dostupnosť informácií, strata súkromia, otvorenosť k ľuďom).
6. Rozvíjať jazykové a komunikačné zručnosti s ohľadom na čistotu jazykového prejavu, rozvoja slovných zásoby a gramatickej správnosti vyjadrovania.
7. Osvojovať si komunikačnú etiku.
8. Využívať matematické myslenie a logické operácie v každodennom živote a štúdiu.

4.1.2 Sebarozvoj a svet práce

Charakteristika tematickej oblasti výchovy

Personalizácia – priestor pre objavovanie a definovanie seba.

Sebadôvera, sebadopoznávanie – kto som, kým sa chcem stať, o čom snívam.

Manažment času (angl. time management), sebadisciplína, pevná vôľa. Budovanie „mojej značky“ – prezentovanie seba.

Mäkké zručnosti (angl. soft skills) – tímová spolupráca, kooperácia, asertivita, tvorivé myslenie, empatia.

Riešenie konfliktov, správne sa rozhodovať, vyjednávanie, atraktivita povolání, nové pracovné pozície, digitalizácia a informatizácia.

Ciele tematickej oblasti výchovy Sebarozvoj a svet práce

1. Prejavovať podnikavosť, iniciatívnosť, tvorivosť a prirodzenú zvedavosť pri poznávaní sveta okolo seba.
2. Osvojovať si zručnosti riešiť konflikty, vyjadrovať svoje postoje a názory na primeranej úrovni empatie a asertivity.
3. Zapájať sa úspešne do bežného života rozvíjaním zručností finančnej gramotnosti.
4. Aplikovať metakognitívne stratégie pri postupoch vlastného učenia sa.
5. Využívať vlastné záujmy na podporu seberealizácie a voľby povolania.
6. Aplikovať zručnosti kooperácie a spolupráce ako člen tímu, sociálnej skupiny.
7. Rozvíjať manuálnych a technických zručností, získavať základné zručnosti potrebné pre praktický život.
8. Rozumieť významu osobnej zodpovednosti za vykonanú prácu. Byť zodpovedný za pracovné úlohy – dokončiť začatú prácu.

4.1.3 Zdravie a subjektívna pohoda

Charakteristika tematickej oblasti výchovy

Fyzické zdravie, duševné zdravie, zdravý životný štýl, životospráva, šport, cvičenie, režim dňa.

Motivácia, aspirácie, túžby.

Postoje, názory.

Sila prítomného okamihu, prežívanie svojej pozície – člena tímu, skupiny ako časť rastu, života.

Subjektívna pohoda (angl. wellbeing) ako schopnosť bytia bez strachu, úzkosti, nežit' v obrane.

Pocit šťastia – čo ma robí šťastným, čo mi prináša radosť.

Pocit spokojnosti – zmysel života.

Skutočný život a virtuálna realita.

Ciele tematickej oblasti výchovy Zdravie a subjektívna pohoda

1. Vykonávať činnosti zodpovedajúce svojmu osobnému potenciálu v oblasti pohybových aktivít, športu a telesnej výchovy.
2. Dosahovať duševnú rovnováhu prostredníctvom kompenzácie duševného a fyzického zaťaženia školského vyučovania pohybovými aktivitami.
3. Získať informácie o zdravom životnom štýle a uspokojiť svoje fyzické potreby (spánok, strava, pohyb, odpočinok) vo svojom dennom režime.
4. Využívať svoje osobné záujmy na vlastnú sebarealizáciu a relaxáciu.
5. Využívať svoj talent a nadanie na vyjadrovanie svojej životnej spokojnosti.
6. Mať pozitívny vzťah k pohybovým aktivitám a športu s ich pravidelným začlenením do denného režimu.
7. Získať informácie o situáciách ohrozujúcich zdravie a vedieť poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni. Poznať dôležité linky pomoci.
8. Upevňovať hygienické zásady, návyky základných sebaobslužných činností, poznať kultúru stolovania a aplikáciu zásad slušného správania v praxi.
9. Prejaviť prosociálne zručnosti pri sebaopoznávaní, riešení emočných problémov, mať schopnosť zvládnuť vlastné pozitívne a negatívne emócie, riešiť kvalitu vzťahov s rodičmi, spolužiakmi, učiteľmi/vychovávateľmi.
11. Získať správne návyky držania tela a mať kultivovaný pohybový prejav.
12. Nadobudnúť odolnosť a zdravé sociálne návyky ako prevenciu pred rizikovým správaním.

4.1.4 Spoločnosť a príroda

Charakteristika tematickej oblasti výchovy

Hodnoty v spoločnosti, sloboda, demokracia, práva a povinnosti. Ľudské práva.

Sociálne znevýhodnené (vylúčené) skupiny.

Inkluzívny prístup k životu – prijatie druhého za partnera, spoločníka, spolutvorcu.

Medzilidské vzťahy, tolerancia, akceptácia, rešpektovanie, dialóg, konsenzus, lojalita.

Trvalo udržateľný rozvoj.

Planéta Zem.

Vesmír.

Globálne problémy ľudstva.

Ciele tematickej oblasti výchovy Spoločnosť a príroda

1. Utvrďovať etické správanie, prijímanie odlišnosti, občianske postoje a zručnosti ako trvalé aspekty občianskej spoločnosti.
2. Upevňovať vlastné poznanie a aplikáciu spoločenských, kultúrnych a právnych noriem v správaní voči okoliu.

3. Diskutovať o mediálne aktívnych skupinách, ktoré spochybňujú demokratické hodnoty a propagujú extrémizmus v rôznych oblastiach (napr. youtuberi, influenceri propagujúci nežiadúce postoje a názory v rozpore s demokratickými hodnotami a spoločenskými normami).
4. Aplikovať prírodovedné vedomosti a formulovať argumenty na podporu rozhodnutí a odporúčaní súvisiacich so spoločenskými alebo globálnymi výzvami.
5. Demonštrovať zásady environmentálneho prístupu k životnému prostrediu.
6. Rozvíjať abstraktné myslenie smerujúce k pochopeniu podstaty témy a aj experimentovanie a bádanie.
7. Zapájať sa do výberu a realizácie dobrovoľníckych aktivít.

4.1.5 Kultúra a umenie

Charakteristika tematickej oblasti výchovy

Kultúrne dedičstvá – tradície, zvyky, obyčaje.

Rozmanitosť a vplyv iných kultúr.

Národná hrdosť, vlastenectvo. Slovensko – moja krajina.

Náboženstvá.

Národnostné menšiny.

Umenie – výtvarné, hudobné, literárno-dramatické.

Sebavyjadrenie cez umenie.

Ciele tematickej oblasti výchovy Kultúra a umenie

1. Aplikovať podnety moderného výtvarného umenia, podnety inšpirované dejinami umenia, podnety architektúry, podnety fotografie, podnety videa a filmu, podnety elektronických médií, podnety dizajnu a remesiel, podnety speváckej a inštrumentálnej činnosti, podnety iných oblastí poznávania sveta pri vlastnom experimentovaní, rozvíjaní tvorivosti a kreativity postavených na vlastnom zážitku a skúsenosti.
2. Nadobudnúť interkultúrne kompetencie nášho regióna a uvedomovať si vzájomný vplyv rôznych kultúr na Slovensku.
3. Využívať rôzne formy umenia (hudobné, výtvarné, dramatické, tanečné) na vlastné sebavyjadrenie, schopnosti kritického čítania a interpretácie.
4. Prejavovať vzťah k ľudovým tradíciám, ochrane a poznávaní kultúrneho dedičstva, poznávaniu kultúrnych hodnôt umenia v regióne Gemer.
5. Využívať pri komunikácii a interakcii s ľuďmi poznatky o kultúrach, náboženstve a tradíciách národnostných menšín žijúcich na Slovensku.
6. Rozvíjať estetické cítenie v každodennom živote.
7. Rozvíjať poznanie seba ako euroobčana v oblasti kultúry, využívať skúsenosti muzeálnej a galerijnej pedagogiky.

